

DECIZIE

29 mai 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea Comercială „Pasager Auto Service”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația
Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva
Societății Comerciale „Pasager Auto Service” Societate cu Răspundere Limitată și
Ivan Antonovschi privind încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere
și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de
către Societatea Comercială „Pasager Auto Service” Societate cu Răspundere
Limitată,

c o n s t a t ă :

La 18 iulie 2017 AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. și Ivan
Antonovschi privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 8929,45 de
lei, cheltuielilor de evaluare a pagubei în mărime de 800 de lei, dobânzii de întârziere
în sumă de 594,48 de lei, cheltuielilor de achitare a taxei de stat în mărime de 309,72
lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 2500 de lei.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a
fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al
Asigurătorilor de Autovehicule”.

S-a încasat de la S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. în beneficiul AP „Biroul
Național al Asigurătorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de
8 929,45 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 594,48 de lei, cheltuielile de
judecată pentru achitarea taxei de stat, în sumă de 309,72 lei, cheltuielile de judecată
pentru asistență juridică, în sumă de 2500 de lei.

În rest, pretențiile AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” față de Ivan Antonovschi, precum și cererea privind încasarea cheltuielilor de evaluare a pagubei, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

La 25 ianuarie 2019 S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 decembrie 2018, solicitând repunerea în termenul de depunere a apelului și casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a pretențiilor înaintate de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. ca fiind neîntemeiate.

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. de repunere a apelantei în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul depus de S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L., pe motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 27 martie 2019 S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. a declarat recurs, cu depunerea suplimentului la cererea de recurs la 23 mai 2019, împotriva încheierii din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu dispunerea repunerii în termen a apelului declarat. La 23 mai 2019

În motivarea recursului a indicat că concluzia instanței de apel precum că administratorul S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. a cunoscut despre data și ora ședinței de judecată când s-a emis hotărâre contravine circumstanțelor cazului și este vădit neîntemeiată, deoarece administratorul a fost prezent pe parcursul judecării cazului doar la o ședință, care nici nu a avut loc din motivul absenței judecătorului. S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. nu a cunoscut despre data emiterii hotărârii primei instanțe, deoarece nu a participat la examinarea cazului în fond, nu a fost prezent la pronunțare, iar dispozitivul hotărârii a fost remis în adresa sa cu încălcarea termenului legal prevăzut de art.236 alin. (4) Cod de procedură civilă abia la 04 ianuarie 2019. Este important și faptul că administratorul S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. Evgheni Zavirov nu posedă limba de stat, și evident că avea necesitate de timp pentru a înțelege conținutul hotărârii contestate și să ia decizia de contestare a hotărârii date.

Curtea de apel a abordat problema repunerii în termen în mod formal, fără a examina cazul sub toate aspectele, anume nu s-a expus asupra faptului că apelantul a primit dispozitivul hotărârii abia la 09 ianuarie 2019, astfel că legea garantează 30 zile pentru contestare, iar la caz 20 zile de la pronunțare au fost pierdute din cauza remiterii tardive a dispozitivului.

Consideră că apelul a fost depus cu depășirea nesemnificativă a termenului procedural, doar cu 5 zile, ceea ce este mult mai puțin decât termenul întârzierii remiterii dispozitivului hotărârii de către instanța de fond.

A solicitat să fie luat în considerație și personalitatea administratorului S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. Evgheni Zavirov, care nu posedă limba de stat, are vîrstă înaintată, nu are studii juridice, nu a fost asistat de avocat în cadrul examinării cauzei, în virtutea genului de activitate, transport de pasageri în trafic internațional, se află permanent în deplasări peste hotarele țării, circumstanțele menționate l-au împiedicat pe recurent la luarea deciziei de contestare în interiorul termenului de contestare.

Consideră că este limitat în dreptul la contestare în urma unei aplicări formale a legii procedurale și ignorarea circumstanțelor obiective ce au dus la depășirea termenului de contestare.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 27 februarie 2019 și expedită participanților la proces la 12 martie 2019 (f.d. 80), însă la dosar nu este confirmarea recepționării încheierii contestate de către S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L.

Prin urmare, recursul declarat la 27 martie 2019 se consideră a fi depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 21 decembrie 2018 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani prin care fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”.

S-a încasat de la S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 8 929,45 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 594,48 de lei, cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat, în sumă de 309,72 lei, cheltuielile de judecată pentru asistență juridică, în sumă de 2500 de lei.

În rest, pretențiile AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” față de Ivan Antonovschi, precum și cererea privind încasarea cheltuielilor de evaluare a pagubei, s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 63).

Tot la 21 decembrie 2018 copia dispozitivului hotărârii a fost expediată în adresa părților la proces, fapt confirmat prin scrisorile de însoțire anexate la materialele cauzei (f.d. 64), fiind recepționată de către S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L., din spusele acestuia, la 09 ianuarie 2019 (f.d. 68, 81-83).

Așa fiind, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 22 decembrie 2018, ziua imediat următoare datei când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe, avînd în vedere că ziua survenirii evenimentului nu se ia în considerare la calcularea termenului, și a expirat la data de 21 ianuarie 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. abia la 25 ianuarie 2019 (f.d. 65), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, limitîndu-se doar la menționarea formală că hotărîrea instanței de judecată a fost înmînată administratorului apelantului abia la 09 ianuarie 2019, peste 19 zile calendaristice de la data pronunțării ei, iar administratorul apelantului nu posedă limba de stat, astfel că nu a dispus de timp suficient pentru a înțelege conținutul hotărîrii contestate și să ia decizie de contestare a hotărîrii date. Totodată Colegiul menționează, că recurentul nu a prezentat nici o probă ce ar confirma că a recepționat dispozitivul hotărîrii la 09 ianuarie 2019, or copia plicului poștal, anexat la cererea de apel conține data de 04 ianuarie 2019 (f.d. 68).

Conform art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Potrivit art. 116 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, Colegiul cercetînd materialele dosarului, remarcă că, potrivit avizului de recepție S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. a recepționat la 05 august 2017 cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. și Ivan Antonovschi

cu înscrisurile anexate, cât și încheierea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani privind acceptarea spre examinare a cererii de chemare în judecată (f.d. 41).

Colegiul a constatat că reprezentantul S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. a participat în ședința de judecată din 25 august 2017 pe marginea litigiului dat (f.d. 46), s-a prezentat în ședința numită pentru 13 decembrie 2017, ora 15.00, însă care nu a avut loc din motivul absenței judecătorului care participa la adunarea vicepreședinților de instanță, fiind amînată ședința pînă la 26 februarie 2018, ora 14.00 (f.d.60, verso). La fel recurentul a recepționat înștiințările și actele judecătorești pe marginea dosarului (f.d. 47-49, 36, 43).

La 21 decembrie 2018 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărîrii pe marginea litigiului și l-a expediat în adresa părților la proces (f.d. 63-64).

Astfel avînd cunoștință despre examinarea cauzei civile inițiate la cererea AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, recurentul urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului or, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Colegiul menționează că nu poate fi reținut argumentul recurentului, precum că a recepționat dispozitivul hotărîrii abia la 09 ianuarie 2019, or dispozitivul hotărîrii judecătorești a fost recepționat de către S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L., pînă la expirarea termenului de depunere a cererii de apel, la caz 21 ianuarie 2019.

Argumentul recurentului că administratorul S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. nu posedă limba de stat și a avut necesitate de timp pentru a înțelege conținutul hotărîrii contestate și să ia decizia de contestare a hotărîrii, Colegiul îl apreciază ca neîntemeiat și irelevant cazului, or art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului.

Colegiul audiind înregistrările audio a ședințelor de judecată, inclusiv și a ședinței din 13 decembrie 2018, a stabilit că reprezentantul S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L. în realitate nu a participat în ședința de judecată din 13 decembrie 2018, în care s-a amînat deliberarea și pronunțarea hotărîrii pînă 21 decembrie 2018, ora 11.30, în procesul-verbal al ședinței fiind admisă o greșeală, însă această circumstanță nu afectează legalitatea încheierii contestate, avînd în vedere că dispozitivul hotărîrii a fost recepționat de recurent pînă la expirarea termenului de depunere a cererii de apel.

Colegiul relevă faptul că S.C. „Pasager Auto Service” S.R.L., solicitînd repunerea în termenul de declarare a cererii de apel avea obligația pozitivă să anexeze și probele ce dovedesc imposibilitatea depunerii cererii de apel pînă la 21 ianuarie 2019, or prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, indică expres procedura de repunere în termenul de îndeplinire a actului judecătoresc.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În

cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Astfel, Colegiul reține că recurentul în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, în cazul în care nu au fost prezentate motive întemeiate pentru repunerea în termen, cât și probe în acest sens.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 27 februarie 2019, deoarece apelantul nu și-a exercitat fără motive întemeiate drepturile sale procedurale, iar în consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sanțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Pasager Auto Service” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicole” împotriva Societății Comerciale „Pasager Auto Service” Societate cu Răspundere Limitată și Ivan Antonovschi privind încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh